

KORRALDUS

21.08.2024 nr DM-127993-17

Keskkonnaloa KL-517393 muutmise ja keskkonnaloa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise

1. OTSUS

Arvestades **aktsiaseltsi Kuressaare Veevärk** 08.04.2023 esitatud keskkonnaloa KL-517393 muutmise taotlust, võttes aluseks haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 40 lg 1, § 46 lg 1, § 61, § 64 lg 1, § 68 lg 2; veeseaduse (VeeS) § 2 lg 2, § 191 lg 1, § 193 lg 1 ja lg 2, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (*KeÜS*) § 41 lg 1 p 1, § 59 lg 2 p 4 ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lg 1 p 1, § 6 lg 2, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ning haldusmenetluse seaduse § 53 lg 1 p 4; § 60 lg 2, § 61 lg 1, **otsustan:**

1.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine aktsiaseltsi Kuressaare Veevärk (registrikood 10083079, aadress Pikk tn 23, Kuressaare linn, Saaremaa vald, Saare maakond) keskkonnaloa taotluse nr T-KL/1023483-2 menetluse raames.

1.2 Muuta aktsiaseltsile Kuressaare Veevärk keskkonnaluba KL-517393 kehtivusega 01.01.2023 kuni 31.12.2045 vastavalt keskkonnaloa muutmise taotlusele ja tegevuskavale keskkonnaloa tingimusi järgmistes tegevuskohtades: Saare maakond Saaremaa vald, Ansi küla Veehaarde maaüksusel (katastritunnus 71401:001:2316, registriosa nr 2813434) ja Laheküla küla Veetöötusjaama maaüksusel (katastritunnus 34801:005:0018, registriosa nr 2813334):

1.2.1 Tabelis V2 „Lubatud veevõtt põhjaveehaarete kaupa“ moodustada alates 2024. aasta III kvartalist veehaarde grupp nimetusega „Tõlli veehaare“ ja koodiga PKG0000014. Määrata veehaardest „Tõlli veehaare“ keskkonnaloaga lubatud veevõtu koguseks 5000 m³ ööpäevas, 450 000 m³ kvartalis, 1 800 000 m³ aastas kuni 31.12.2045.

1.2.2 Tabelisse V3 „Võetava vee koguse ja seire nõuded“ lisada Tõlli-Ansi veehaarde puurkaevudest määratavateks näitajateks toluen ja fenool üks kord kuue aasta jooksul. Täiendavaks nõudeks lisada nõue Unimäe veetöötusjaama sisenevast toorveest veeproovidest mikrobioloogiliste näitajate (*Coli*-laadsed bakterid, enterokokid ja *Escherichia coli*,) määramiseks kaks korda kuus.

1.2.3. Tabelis V4. „Väljalaskmed ja lubatud saasteainete kogused väljalaskmete ja saasteainete kaupa“ muuta Unimäe veetöötusseadmete filtripesu vee suublast Põduste jõgi (VEE64500), koordinaatidel X: 6459839, Y:410915.

1.2.4. Tabelis V6 „Reoveepuhasti puhastusefektiivsuse hindamine“ muuta täiendavat nõuet järgmiselt: „Puhasti puhastusefektiivsuse hindamisel tuleb võtta puhastisse juhitava reovee ja puhastist väljuva heitvee proovid puhasti töötsükli arvestava viibeaajaga. Viibeaeg märkida proovivõtuprotokollis. Vältida tuleb proovivõttu erakorraliste ilmastikuolude ajal“

1.2.5. Tabelis V16. „Meetmed mis aitavad vähendada vee erikasutuse mõju ja nende täitmise tähtsust“

Hiljemalt 31.12.2024 tuleb Tõlli-Ansi veehaardesse kuuluvate puurkaevude seisundi hindamiseks ja edasiseks tegevuseks tuleb ettevõttel koostada eelneva riskianalüüsi põhjal täpne tegevusplaan.

Puurkaevud PRK0008662, PRK0008670, PRK0008676, PRK0008678, PRK0008679, PRK0008681, PRK0013091 manteltorude suudmed sulgeda, asukoht markeerida ja dokumenteerida ühe kuu jooksul pärast maaomanike nõusoleku saamist.

Hiljemalt 31.12.2026 puurkaevud PRK0012680, PRK0008677 ja PRK0008657 lammutada.

Hiljemalt 31.12.2024 koostöös Elektrilevi OÜ-ga korraldama Tõlli - Ansi veehaarde sanitaarkaitsealal oleva trafoalajaama rekonstrueerimise

Loa kehtivusajal Teavitama viivitamatult OÜ-d Elektrilevi potentsiaalsete keskkonnareostuse ohtude ning võimalike avariiohtude tekkimise kahtlustest trafoalajaamades (Tõlli-Ansi, Unimäe), viidates OÜ Elektrilevi operatiivse sekkumise vajalikkusele.

Hooldada regulaarselt (puhastada settest toru ja vahekaevud) Unimäe veetöötlusjaamast Põdute jõeni viivat toru. Ülevaatuse tulemustest koostada akt.

1.2.6. Tabelis V17. „Nõuded teabe esitamiseks loa andjale“

Hiljemalt kaks nädalat pärast tööde teostamist esitada ülevaade nõuetekohaselt likvideeritud (lammutatud) puuraukudest ja teave trafoalajaama rekonstrueerimisest. Ajutiselt suletud seirepuurkaevudest esitada kaevude koordinaadid, fotod kaevu asukohast, seisund ja sulgemise meetod.

Keskkonnaameti nõudmisel esitada Unimäe veetöötlusjaama filtripesuvee Põduste jõeni viiva toru ülevaatuse akt, mis on koostatud üks kord viie aasta jooksul (säilitada 10 aastat).

1.3. Määrata keskkonnaloale KL-517393 kõrvaltingimus, mille kohaselt asjaolude ilmnemisel on Keskkonnaametil õigus keskkonnaluba muuta, kehtetuks tunnistada või esitada täiendavaid kõrvaltingimusi

1.4. Korraldus jõustub teatavaks tegemisest

2. ASJAOLUD

2.1 Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk (edaspidi ka *ettevõte*) esitas 08.04.2024 Keskkonnaametile nõuetekohase keskkonnaloa taotluse T-KL/1023483-2 keskkonnaloa KL-517393 muutmiseks (menetlus M-127993, *edaspidi muutmise taotlus*). Keskkonnaloa muutmise taotluse läbivaatamise eest on tasutud riigilõiv riigilõivuseaduse § 136² lg 1 p 1 ja lg 2 alusel.

Ettevõttele on antud[1] keskkonnaluba KL-517393 kehtivusega 01.01.2023 kuni 31.12.2045 põhjavee võtuks Tõlli-Ansi ja Unimäe veehaaretest ning heitvee (filtripesuvee) suublasse (pinnas) juhtimiseks. Tõlli-Ansi veehaare asub Saare maakonnas Saaremaa vallas, Ansi külas Veehaarde maaüksusel (katastritunnus 71401:001:2316, registriosa nr 2813434). Unimäe veehaare asub ning ka filtripesuvesi juhitakse suublasse Saare maakonnas Saaremaa vallas, Laheküla külas Veetöötusjaama maaüksuselt (katastritunnus 34801:005:0018, registriosa nr 2813334).

Keskkonnaloa KL-517393 muutmise eesmärk on muuta Unimäe veetöötusjaama filtripesuvee ehk heitvee suublat. Ettevõtte suunab Unimäe veetöötusjaama filtripesuvee Põduste jõkke (suubla kood VEE1164500) olemasoleva toruga. Taotlusele on lisatud Unimäe veetöötusjaama filtripesuvee toru 25.03.2024 koostatud ülevaatus akt, mille kohaselt on asbesttsementtoru seisund rahuldav. Lisaks on Unimäe veetöötlusseadmeid 2023. aasta detsembris täiendatud UV seadmega.

Taotlusele on lisatud teave ja selgitused Tõlli-Ansi veehaarde kinnistul asuva Elektrilevi OÜ [2] alajaama õlitrafode valiku ja vahetuse kohta. Kavandatud on 2024. aasta lõpuks olemasoleva Tõlli alajaama asemele rajada komplektalajaam, kus suurendatakse õlivannide maht kahekordseks. Omapoole seisukoha on alajaama rekonstrueerimise kavatsusele andnud Maves OÜ[3] hüdrogeoloog Madis Metsur, tõdedes, et tänapäevastele keskkonnanõuetele vastava komplektalajaama rajamisel olemasoleva asemele väheneb oluliselt Tõlli - Ansi veehaarde saastumise risk. Valmis tuleb siiski olla õlilekke vältimiseks ja koheseks likvideerimiseks.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk on esitanud Keskkonnaametile tegvuskava Tõlli-Ansi veehaardesse kuuluvate nelja kaevu läbipesuks, täiendava videouuringu läbiviimiseks ja manteltorude vahetuseks[4]. Ettevõtte uus juhatuse on kavandanud Tõlli-Ansi veehaardega seotud tegevused veelkord läbi kaaluda, koostades eelnevalt riskihinnangu kavandatavatele tegevustele hiljemalt 31.12.2024.[5]

Keskkonnaloa KL-517393 muudatusega taotletakse keskkonnaloa tähtajatuks muutmist, kuid lähtuvalt veeseaduse §189 lg 1 ja lg 3 ei anta keskkonnaluba kauemaks kui kehtib kehtestatud põhjaveevaru so kuni 31.12.2045.

2.2 Keskkonnaloa taotluse avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Keskkonnaamet teavitas 22.04.2024 loa taotlejat keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmisest[6] ning küsis Saaremaa Vallavalitsuselt [7] arvamust keskkonnaloa taotluse kohta[8] (KeÜS § 43 lg

1).

Saaremaa Vallavalitsus toob oma 23.05.2024 kirjas nr 8-5/2363-2 [9] välja, et alal on Kuressaare Linnavolikogu 26.01.2012 otsusega nr 1 kehtestatud „Kuressaare linna ja Kaarma valla kontaktvööndi detailplaneering“. Tõlli-Ansi ja Unimäe veehaardele on 2022 a. kinnitatud põhjaveevarud, aluseks AS Maves 2022. a. koostatud aruanne „Kuressaare Tõlli-Ansi ja Unimäe veehaarete põhjaveevarude hindamine“. Nii kehtiva planeeringu kui ka aruande kaartide kohaselt toimus Unimäe veetöötlusjaama heitvee juhtimine pinnasesse Unimäe veehaarde toitealal. Põduste jõkke suunatava heitjumi kogus aastas ca 263 kg, mis jõe vooluhulkasid arvestades ei avalda jõe kahjulikku mõju.

Loa andja teavitas 22.04.2024 avalikkust keskkonnanaloa menetluse algatamisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet ei pea teate avaldamist kohalikus või maakondlikus ajalehes vajalikuks tulenevalt ettevõtte kavandatud tegevused loa muutmisel eeldatavalt vähendavad kaasnevat keskkonnariski või keskkonnahäiringut ning puudub piisav avalik huvi. Taotluse avalikustamise käigus ettepanekuid ega vastuväiteid ei esitatud. KeÜS § 47 lg 2 kohaselt võib teate jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Loa andja teavitas 22.04.2024 **menetlusosalisi sh piirinaabreid** (KeÜS § 46 lg 1 p 1) keskkonnanaloa muutmise taotluse esitamisest kirjaga nr DM-127993-4. Taotluse avalikustamise käigus ettepanekuid/ vastuväiteid ei esitatud.

2.3 Otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste ärakuulamine

HMS § 40 lg 1 kohaselt peab enne haldusakti andmist haldusorgan andma võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis haldusakti kohta oma arvamuse ja vastuväited. HMS § 49 lg 2 kohaselt ei või tähtaeg ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks olla lühem kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates.

Keskkonnaamet teavitas keskkonnanaloa andmise korralduse eelnõu ja keskkonnanaloa **KL-517393 muutmise** eelnõu (edaspidi **eelnõud**) valmimisest 28.05.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning edastas 28.05.2024 eelnõud [10] aktsiaseltsile Kuressaare Veevärk, Elektrilevi OÜ-le ning Saaremaa Vallavalitsusele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks, määrates arvamuse/vastuväidete esitamise tähtajaks kaks nädalat alates eelnõude kättesaamisest (KeÜS § 46 lg 2, HMS § 40 lg 1 ja § 49 lg 1, lg 2).

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk edastas, oma 13.06.2024 kirjaga reg 14/1-8 kirjaga ettepanekud eelnõude kohta [11]. Keskkonnaamet esitas oma seisukohad saabunud ettepanekutele kirjaga 21.06.2024 [12] ning pikendas sama kirjaga keskkonnanaloa nr KL-517393 muutmise menetluse tähtaega kuni 26.08.2024. Vajadusel oli Keskkonnaamet valmis kohtuma ettevõtte esindajatega üles kerkinud küsimuste arutamiseks, millele aktsiaselts Kuressaare Veevärk ei vastanud.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk edastas, oma 05.07.2024 kirjaga reg 15/1-8 kirjaga täiendavad kommentaarid ja muutmissettepanekud keskkonnanaloa nr KL-517393 muutmise eelnõule [13].

Kuna aktsiaseltsi Kuressaare Veevärk täiendav ettepanek (1.1.1.) puudutas kohaliku omavalitsust, tegi Keskkonnaamet vastava päringu[14] Saaremaa Vallavalitsusele. Saaremaa Vallavalitsus esitas oma vastuse Keskkonnaametile[15] 23.07.2024.

Keskkonnaamet edastas oma seisukohad aktsiaseltsi Kuressaare Veevärk täiendavatele ja muutmisettepanekud keskkonnaloa nr KL-517393 muutmise eelnõule 30.07.2024[16] ning teatas menetluse jätkamisest.

Keskkonnaamet alustas uue eelnõu koostamist, mis arvestas ettevõtte poolt 05.07.2024 kirjaga reg.15/1-8 edastatud ettepanekuid ja edastas selle menetlusosalistele veelkordseks tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks.

Keskkonnaamet teavitas keskkonnaloa andmise korralduse uue eelnõu ja keskkonnaloa **KL-517393 muutmise** eelnõu (edaspidi *eelnõud*) valmimisest 01.08.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning edastas 01.08.2024 eelnõud[17] aktsiaseltsile Kuressaare Veevärk, Elektrilevi OÜ-le ning Saaremaa Vallavalitsusele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks, määrates arvamuse/vastuväidete esitamise tähtjaks kaks nädalat alates eelnõude kättesaamisest (KeÜS § 46 lg 2, HMS § 40 lg 1 ja § 49 lg 1, lg 2).

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk esitas oma 05.08.2024 kirjaga reg 19/1-8 [18] täiendava ettepaneku veetöötlusseadmete filtripesuvee puhasti puhastiefektiivsuse hindamiseks.

Ettepanekutega arvestamine/mitte arvestamine on toodud korralduse peatükis 3.3. "Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine"

Määratud tähtja jooksul koostatud eelnõude kohta teisi arvamusi ja vastuväiteid ei esitatud.

Keskkonnaamet tegi menetlusest teatamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). Avalik arutelu ei korraldatud, kuna menetlusosalised ega avalikkus ei ole esitanud keskkonnaloa menetluse ajal selleks ettepanekut esitanud.

[1] Keskkonnaluba väljastatud 27.12.2022 korraldusega nr DM-127993-18

[2] Elektrilevi OÜ: registrikood 11050857, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Veskiposti tn 2, 10138

[3] Maves OÜ: registrikood 10097377, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Marja tn 4d, 10617

[4] 22.01.2024 koostatud tegevuskavale (kiri nr 1-8/1), registreeritud Keskkonnaameti infosüsteemis KIRKE 22.01.2024 kirjana 14-8/23/18508-10

[5] Aktsiaselts Kuressaare Veevärk 13.06.2024 kiri reg 14/1-8, registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 17.06.2024 nr DM-127993-8 all

[6] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 22.04.2024 nr DM-127993-3 all.

[7] Registrikood: 77000306; aadress: Saare maakond, Saaremaa vald, Kuressaare linn, Tallinna tn10, 93819

[8] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 22.04.2024 nr DM-127993-5 all.

- [9] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 23.05.2024 nr DM-127993-6 all
- [10] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 28.05.2024 kirjana nr DM-127993-7
- [11] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 17.06.2024 kirjana nr DM-127993-8
- [12] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 21.06.2024 kirjana nr DM-127993-9
- [13] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 08.07.2024 kirjana nr DM-127993-10
- [14] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 10.07.2024 dokumendina DM-127993-11
- [15] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 23.07.2024 dokumendina DM-127993-12
- [16] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 30.07.2024 dokumendina DM-127993-13
- [17] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 01.08.2024 kirjana nr DM-127993-14
- [18] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 06.08.2024 dokumendina DM-127993-15

3. KAALUTLUSED

3.1 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju **hinnatakse**, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus **toob** eeldatavalt **kaasa olulise keskkonnamõju** (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS* § 3 lg 1 p 1).

Ettevõtte kavandatav tegevus ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevus KeHJS mõistes (KeHJS § 6 lg 1, § 11 lg 3), seega keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamine ei ole kohustuslik ja KMH-d ei algatata KMH vajadust põhjendamata.

KeHJS § 11 lg 4 kohaselt tuleb KeHJS § 6 lg 2 nimetatud tegevuste korral kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6¹ kohase eelhindamise tulemused.

Keskkonnaamet peab andma eelhindangu ja kaaluma KMH vajalikkust (KeHJS § 6 lg 2¹), kuna võetakse põhjavett Tõlli-Ansi veehaardest üle 200 000 m³ aastas. Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 11 p 8 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang anda kui võetakse põhjavett 200 000 – 10 000 000 m³ aastas.

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (EELHINNANG), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- Kavandatav tegevus ei mõjuta oluliselt kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid.
- Ettevõtte kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele. Tegevusega ei kaasne valgus-, soojus-, kiirgus- õhu- ega lõhnareostust. Tegevusega kaasneva müra ja vibratsiooni levik on tõkestatud. Tegemist on jätkuva tegevusega ning senise tegevuse jooksul ei ole ilmnenud olulist negatiivset mõju.
- Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega
- Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.

Lähtudes keskkonnaloa **KL-517393** muudatus taotlusest ja tegevuskava eelhindangu tulemustest (EELHINNANG), tuleb kavandatava tegevuse teostamisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1. Tõlli-Ansi veehaardesse kuuluvate puurkaevude seisundi hindamiseks ja edasiseks tegevuseks tuleb ettevõttel koostada eelneva riskianalüüsi põhjal täpne tegevusplaan. Tegevusplaani koostamisse tuleb aktsiaseltsil Kuressaare Veevärk kaasata hüdrogeoloogia ekspert, kes aitab hinnata võimalusi parema kvaliteediga toorvee saamiseks. Täpsustatud tegevusplaan tuleb esitada Keskkonnaametile 31.12.2024.

2. Vajadusel teostada puurkaevude konstruktsiooni regulaarset kontrolli.

3. Koostöös Elektrilevi OÜ-ga korraldada Tõlli trafoalajaama rekonstrueerimise. Teavitama viivitamatult OÜ-d Elektrilevi potentsiaalsete keskkonnareostuse ohtude ning võimalike avariilukordade tekkimise kahtlustest trafoalajaamades (Tõlli-Ansi, Unimäe), viidates OÜ Elektrilevi operatiivse sekkumise vajalikkusele.

4. Vältida tuleb arendusi, mille sademe ja -heitvesi juhatakse pinnasesse sanitaarkaitse aladel või sanitaarkaitsealadest lähemal kui 50 m. Tagada veehaarete 200 m piiridele tähisviidad.

5. Kasutusest väljas olevad seirepuurkaevud lammutada või manteltorude suudmed kindlalt sulgeda:

5.1. Puurkaevud PRK0012680, PRK0008677 ja PRK0008657 lammutada.

5.2. Puurkaevud PRK0008662, PRK0008670, PRK0008676, PRK0008678, PRK0008679, PRK0008681, PRK0013091 manteltorude suudmed sulgeda, asukoht markeerida ja dokumenteerida.

6. Veetöötlusjaama olmereovesi ja septikusetted viia edasiseks käitlemiseks Kullimäe suurpuhastile.

7. Tagada filtripesuvee vastavus bioloogiliselt puhastatud heitvee nõuetele. Hooldada regulaarselt (puhastada settest toru ja vahekaevud) Unimäe veetöötlusjaamast Põduste

jõeni viivat toru. Ülevaatuse tulemustest koostada akt.

8. Veehaarete puurkaeve, veevõtiga seotud ja filtripesuvee käitlusseadmete seisundit tuleb regulaarselt kontrollida.

9. Hoolduspersonal peab olema saanud vastava väljaõppe.

Regulaarselt tuleb teha põhja- ja filtripesuvee seiret.

3.2 Kaalutlused keskkonnaloa muutmisel

Haldusakti muutmise otsustab haldusorgan, kelle pädevuses on haldusakti andmine muutmise ajal (HMS § 64 lg 1 ja § 68 lg 2). Keskkonnaloa on andnud Keskkonnaamet (VeeS § 191 lg 1) 27.12.2022 korraldusega nr DM-127993-18.

Keskkonnaloa taotluse sh muutmise taotluse menetlusele kohaldatakse KeÜS 5. peatüki ja HMS sätteid, arvestades VeeS sätestatud erisusi (VeeS § 2 lg 2).

Muudetud keskkonnaluba **KL-517393** annab ettevõttele õiguse vee erikasutuseks järgmistes tegevuskohtades:

- Saare maakond Saaremaa vald, Ansi küla Veehaarde maaüksusel (katastritunnus 71401:001:2316, registriosa nr 2813434)
- Laheküla küla Veetöötusjaama maaüksusel (katastritunnus 34801:005:0018, registriosa nr 2813334).

Keskkonnaloa **KL-517393** muutmise taotlusega sooviti muuta luba tähtajatuks, kuid lähtuvalt veeseaduse §189 lg 1 ja lg 3 ei anta keskkonnaluba kauemaks kui kehtestatud põhjaveevaru so kuni 31.12.2045.

Keskkonnaluba vajalik kui toimub põhjavee võtmine rohkem kui 150 m³ kuus või rohkem kui 10 m³ ööpäevas ja juhitakse suublasse saasteaineid või heitvett (VeeS § 187 p 2 ja 4).

3.2.1 Nõuded muutunud vee erikasutusele

3.2.1.1. Tabel V2 „Lubatud veevõtt põhjaveehaarete kaupa“. Tõlli-Ansi veehaardesse kuuluvad puurkaevud: POH0001282 - Tõlli kaev nr.4 (8667), L-EST: 6463333,404363; POH0001283 - Tõlli kaev nr.3 (8666), L-EST: 6463318,404398; POH0001284 - Tõlli kaev nr.2 (8665), L-EST: 6463283,404419; POH0001285 - Tõlli kaev nr 1 (8664), L-EST: 6463271,404452.

Keskkonnaministri 27.08.2022 käskkirja nr 1-2/22/287 kohaselt asuvad nimetatud puurkaevud põhjaveevaruga alal nimega „Tõlli-Ansi veehaare“, millele on kinnitatud põhjaveevaru Silur-Ordoviitsiumi põhjaveekihis mahus 5000 m³/ööp kasutusajaga kuni 31.12.2045.

Neli puurkaevu asuvad kõrvuti ca 35 - 40 m vahedega ja võtavad vett ühest põhjaveekihist.

Puurkaevude sanitaarkaitsealad kattuvad ja veehaardel on 200 m ulatusega sanitaarkaitseala. Lähtuvalt eeltoodust saavad puurkaevud nr 8664, nr 8665, nr 8666, nr 8667 moodustada gruppi nimetusega Tõlli veehaare“ koodiga PKG0000014.

Keskkonnaministri 27.08.2022 käskkirja nr 1-2/22/287 alusel määrab Keskkonnaamet tabel V2 „Lubatud veevõtt põhjaveehaarete kaupa“ Tõlli põhjaveehaardest (PKG0000014) lubatud veevõtu koguseks 5000 m³ ööpäevas, 450 000 m³ kvartalis, 1 800 000 m³ aastas alates 2024 III kvartalist kuni 31.12.2045.

3.2.1.2. Tabel V3 „Võetava vee koguse ja seire nõuded“

Õlitrafode ohutuskaartide info alusel võivad trafoõlid sisaldada naftasaadusi, tolueni ja fenooli. Ajavahemikul septembrist- novembrini 2023 määrati Tõlli-Ansi veehaarde puurkaevudest võetud veeproovides 1-2/100 ml *Escherichia coli* ja enterokokke, rohkem oli *coli*-laadseid baktereid: kuni 50/100 ml.

Tulenevalt eelhindangu tulemusest (EELHINNANG) lisatakse Tabelisse V3 „Võetava vee koguse ja seire nõuded“ lisada Tõlli-Ansi veehaarde puurkaevudest määratavateks näitajateks toluen ja fenool üks kord kuue aasta jooksul. Täiendavaks nõudeks lisada nõue Unimäe veetöötlusjaama sisenevast toorveest veeproovidest mikrobioloogiliste näitajate (*Coli*-laadsed bakterid, enterokokid ja *Escherichia coli*) määramiseks kaks korda kuus.

3.2.1.3. Tabel V4. „Väljalaskmed ja lubatud saasteainete kogused väljalaskmete ja saasteainete kaupa“

Puhastatud filtripesuvee jääk reostuskoormus on väga väike ning risk Põduste jõe reostumisele puudub. Tagatud on toru ja vahekaevude nõuetele vastav hooldus. Tulenevalt ettevõtte taotlusest ja eelhindangu tulemusest (EELHINNANG) on muudetud Unimäe veetöötlusseadmete filtripesu vee suublast Põduste jõgi. Heitvesi juhitakse Põduste jõkke koordinaatidel koordinaatidel X: 6459839, Y:410915.

Heitvee hulka ja saasteainete piirväärtusi suublasse juhитavas vees ei muudetud.

3.2.1.4. Tabel V6 „Reoveepuhasti puhastusefektiivsuse hindamine“

Unimäe veetöötlusseadme filtripesuvee puhastina kasutatava septiku töötükk on järgmine: Algstaadiumiks loetakse septiku tühjendatud olek.

1. Unimäe veetöötlusseadme tagasipesu toimumine
2. Septik täitub filtripesuveega
3. Filtripesuvesi settib septikus programmiga etteantud aja jooksul
4. Settimisaja möödumisel pumbatakse puhastatud vesi väljavoolutoru kaudu suublasse

Töötükklist nähtub, et veetöötlusseadme filtripesuvee puhastamisel on oluline roll vee septikus settimisel, mistõttu ei ole võimalik võtta puhasti sisendist ja väljundist veeproovi üheaegselt, sest tegemist ei ole läbivoolupuhastiga.

Arvestades eeltoodut tuleb puhasti puhastusefektiivsuse hindamisel võtta puhastisse juhitava reovee ja puhastist väljuva heitvee proovid puhasti töösüklit arvestava viibeajaga. Viibeage tuleb märkida proovivõtuprotokollis. Vältida tuleb proovivõttu erakorraliste ilmastikuolude ajal.

3.2.1.5. Tabel V16. „Meetmed mis aitavad vähendada vee erikasutuse mõju ja nende täitmise tähtsused“ ja tabel V17. „Nõuded teabe esitamiseks loa andjale“

Lähtuvalt filtripesuvee suubla muutusest on 1996. aastal rajatud toru seisund ettevõtte poolt üle vaadatud ja 25.03.2024 on koostatud ülevaatusakti kohaselt on toru seisund rahuldav.

Aktsiaselts Kuressaare Veevõrk on esitanud Keskkonnaametile tegvuskava Tõlli-Ansi veehaardesse kuuluvate nelja kaevu läbipesuks, täiendava videouuringu läbiviimiseks ja manteltorude vahetuseks. Ettevõtte uus juhatuse otsus on kavandanud Tõlli-Ansi veehaardega seotud tegevused veelkord läbi kaaluda, koostades eelnevalt riskihinnangu kavandatavatele tegevustele hiljemalt 31.12.2024.

Kliimaministeeriumi tellimisel on 2023. aastal lammutatud järgmised seirepuurkaevud, mis oli rajatud Tõlli-Ansi veehaarde põhjaveetasemete seireks: PRK0012551, PRK0012664, PRK0012665, PRK0012667, PRK0012676, PRK0019210.

Keskkonna amet täpsustab KL-517393 (V16, p 5.2.2) Unimäe veehaarde kunagised seirekaevud, millest seire ei ole enam vajalik: PRK0008662, PRK0008670, PRK0008676, PRK0008678, PRK0008679, PRK0008681, PRK0013091. Nimetatud puurkaevud asuvad eraomanike maal ning oluline on, et vähemalt on nende manteltorude suudmed suletud ning asukohad tuvastatavad. Tulenevalt eelhinnangu tulemusest (EELHINNANG) eemaldab Keskkonnaamet ajalise piirangu toimingute läbiviimiseks.

Aktsiaselts Kuressaare Veevõrk on teatanud 12.10.2023 ekirjaga, et kavandab lammutada PRK0012680, PRK0008677 ja PRK0008657. Kunagised seirekaevud, mida ei õnnestunud enam nende registris märgitud asukohtades leida on järgmised PPR0012677 (X-6463299, Y-404433), PRK0012681 (X-6463234, Y-404503) ja PRK0012682.

Keskkonnaamet täpsustab keskkonnaloas KL-517393 (V16, p 5.2.1) vee-ettevõtte poolt lammutamist vajavad puurkaevud: PRK0012680, PRK0008677 ja PRK0008657 lammutada.

Elektrilevi OÜ on 2023[1] andnud selgituse, et loas esitatud nõue vahetada õlitrifod kuivtrafode vastu ei ole mõistlik. Kuivtrafod ei sobi välitingimustesse ja need toovad kaasa riski elektrivarustuskindlusele. Kavandatud on 2024. aasta lõpuks olemasoleva alajaama asemele rajada kompakthalajaam, kus suurendatakse õlivannide maht kahekordseks. Omapoole seisukoha on alajaama rekonstrueerimise kavatsusele andnud Maves OÜ[2] hüdrogeoloog Madis Metsur, tõdedes, et tänapäevastele keskkonnanõuetele vastava komplektalajaama rajamisel olemasoleva asemele väheneb oluliselt Tõlli - Ansi veehaarde saastumise risk. Valmis tuleb siiski olla õlilekke vältimiseks ja koheseks likvideerimiseks.

Arvestades eeltoodust ja eelhinnangu tulemust (EELHINNANG) tuleb hooldada regulaarselt (puhastada settest toru ja vahekaevud) Unimäe veetöötusjaamast Põdute jõeni viivat toru.

Ülevaatuse tulemustest tuleb koostada akt üks kord viie aasta jooksul, mis esitada Keskkonnaameti nõudmisel. Aktid tuleb säilitada 10 aastat.

Unimäe veetöötusjaama sisenevast toorveest veeproovide analüüsitulemused tuleb esitada Keskkonnaameti nõudmisel.

Hiljemalt 31.12.2024 tuleb Tõlli-Ansi veehaardesse kuuluvate puurkaevude seisundi hindamiseks ja edasiseks tegevuseks tuleb ettevõttel koostada eelneva riskianalüüsi põhjal täpne tegevusplaan.

Hiljemalt 31.12.2026 puurkaevud PRK0012680, PRK0008677 ja PRK0008657 lammutada. Hiljemalt kaks nädalat pärast tööde teostamist esitada ülevaade nõuetekohaselt likvideeritud (lammutatud) puuraukudest.

Puurkaevude PRK0008662, PRK0008670, PRK0008676, PRK0008678, PRK0008679, PRK0008681, PRK0013091 manteltorude suudmed sulgeda pärast maaomanike nõusolekute saamist ühe kuu jooksul. Vajalikud kokkulepped maaomanikega puurkaevude ajutiseks sulgemiseks korraldab Keskkonnaamet ning edastab maaomanike nõusolekud keskkonnaloa omanikule toimingute läbiviimiseks. Hiljemalt kaks nädalat pärast tööde teostamist esitada ajutiselt suletud seirepuurkaevudest esitada kaevude koordinaadid, fotod kaevu asukohast, seisund ja sulgemise meetod.

Hiljemalt 31.12.2024 koostöös Elektrilevi OÜ-ga korraldama Tõlli - Ansi veehaarde sanitaarkaitsealal oleva trafoalajaama rekonstrueerimise. Teave trafoalajaama rekonstrueerimisest esitada keskkonnaametile hiljemalt kaks nädalat pärast tööde teostamist. Loa kehtivusajal teavitada viivitamatult OÜ-d Elektrilevi potentsiaalsete keskkonnareostuse ohtude ning võimalike avariilukordade tekkimise kahtlustest trafoalajaamas, viidates OÜ Elektrilevi operatiivse sekkumise vajalikkusele.

3.3 Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Arvamusi ja vastuväiteid keskkonnaloa eelnõule esitas aktsiaselts Kuressaare Veevärk oma 13.06.2024 kirjas reg 14/1-8 ja 05.07.2024 kirjas reg 15/1-8 Keskkonnaametile. Lisaks arvestab Keskkonnaamet Saaremaa Vallavalitsuse 23.07.2024 antud seisukohaga aktsiaselts Kuressaare Veevärk ettepanekule keskkonnaloa KL-517393 muutmise eelnõule.

Järgnevalt esitab Keskkonnaamet kaalutluse esitatud ettepanekute ja vastuväidete arvestamiseks või arvestamata jätmiseks:

1. Korralduse eelnõu punkt 1.2.3 sätestab tabelis V16. „Meetmed mis aitavad vähendada vee erikasutuse mõju ja nende täitmise tähtsajad“

Eelnõu loa tabel 16 punkt 1.2: Hiljemalt 30.06.2024 tuleb Tõlli-Ansi veehaardesse kuuluvad kaevud läbi pesta ja teostada täiendav videouuring. Vastavalt uuringutulemustele teha kaevude manteltorude vahetus. Vajadusel amortiseerunud kaev(ud) lammutada ja rajada uus kaev või kaevud veehaardesse.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk muudatusettepanek (13.06.2024 kiri reg 14/1-8): Eemaldada keskkonnaloast käesolev kohustus ning seada uueks kohustuseks esitada uuendatud tegevusplaan hiljemalt 31.12.2024.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk selgitus: Seoses juhatuse vahetumisega peab AS Kuressaare Veevärk vajalikuks üle hinnata varasemalt koostatud tegevusplaan ning vajadusel seda täiendada või koostada uus. Tõlli-Ansi veehaardesse kuuluvad puurkaevud asuvad looduses suhteliselt lähestikku (kokku ca 100 m sees), on samade parameetritega nii kaevude sügavuse kui ka kaevudes olevate pumpade paigaldussügavuste osas, seega on kõikidest puurkaevudest veevõtt samast veekihist ning samalt kõrguselt. AS Kuressaare Veevärk tänasel hinnangul võib puurkaevude puhastustoiming omada täiendavat negatiivset mõju sel ajahetkel kõikidele Tõlli-Ansi veehaardes olevatele puurkaevudele ning seetõttu peab vajalikuks eelneva riskianalüüsi ja täpse tegevusplaani koostamist. Samuti peab AS Kuressaare Veevärk vajalikuks kaasata hüdrogeoloogia ekspert, kes aitab hinnata võimalusi parema kvaliteediga toorvee saamiseks Saaremaal, võimaliku vaatega uute kaevude rajamise või veehaarde loomisega. Antud hinnangu ning puurkaevude pesu riskianalüüsi tulemusel saab koostada uue tegevusplaani.

Keskkonnaameti seisukoht (vastuskiri 21.06.2024 DM-127993-9): 2023. aasta oktoobris tehti Tõlli-Ansi veehaardesse kuuluvate puurkaevudes videouuringud. Keskkonnalahendused OÜ[3]-u poolt esitati videouuringu protokollitud tulemused, kuhu lisati soovitusel järgnevateks tegevusteks. Keskkonnalahendused OÜ juhatuse liikmel Indrek Tambergil on antud tähtajatu hüdrogeoloogiliste uuringute tegevusluba (KHY000016) alates 01.07.2015[4]. Seega on ka veehaarde tegevuskava koostamisse olnud kaasatud hüdrogeoloogia ekspert. Keskkonnaamet mõistab, et ettevõtte soovib Tõlli-Ansi veehaardega seotud tegevused veelkord läbi kaaluda, koostades eelnevalt riskihinnangu kavandatavatele tegevustele. Seega ettepanekuga on arvestatud ning Keskkonnaamet seab uueks kohustuseks esitada uuendatud tegevusplaan hiljemalt 31.12.2024. Vastav muudatus tehakse tabelisse V16 punkti 2.

Eelnõu loa tabel 16 punkt 5.2.2 Kasutusest väljas olevad seirepuurkaevud ja kaevud tuleb nõuetekohaselt ajutiselt sulgeda: punkt 2.2. Puurkaevud PRK0008662, PRK0008670, PRK0008676, PRK0008678, PRK0008679, PRK0008681, PRK0013091 ajutiselt sulgeda, hiljemalt 31.12.2024

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk muudatusettepanek (13.06.2024 kiri reg 14/1-8): Eemaldada käesolev kohustus keskkonnaloast ja suhelda antud teemal maaomanikega, kelle kinnistututel puurkaevud asuvad.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk selgitus: Nimetatud puurkaevud on omanikuta puurkaevud ning asuvad eraomandis (või PRK0008676 puhul riigiomandis) oleval maal. AS-l Kuressaare Veevärk puudub igasugune omanduslik suhe ja seos nimetatud puurkaevudega. AS Kuressaare Veevärk ei ole nõus võtma kohustusi teadmata omandiga puurkaevude sulgemiseks, mis asuvad era- või riigiomandis olevatel kinnistutel.

Keskkonnaameti seisukoht (vastuskiri 21.06.2024 DM-127993-9): Puurkaevud PRK0008662, PRK0008670, PRK0008676, PRK0008678, PRK0008679, PRK0008681, PRK0013091 on seotud keskkonnaregistri[5] andmetel (Kellamäe) Unimäe veehaarde rajamisega aastatel 1964

kuni 1966.

Vältimaks ohtu aktsiaselts Kuressaare Veevärk kuuluvale Unimäe veehaardele on äärmiselt vajalik, et need puuraugud ei mattuks avatult maaomanike tegevuse tõttu pinnasesse. Oluline on vähemalt nende manteltorude suudmed sulgeda, asukoht markeerida ja dokumenteerida. Riskiteguriks on maapinnalt leostuvad või kasutusest väljas olevate puurkaevude avatud manteltorud, mille kaudu jõuavad põhjavette saasteained, tulemusena võib reostuda avatud põhjaveekiht koos Unimäe veehaardega.

Aktsiaseltsile Kuressaare Veevärk on kehtivas loas nr KL-517393 nõue, et kasutusest väljas olevad seirepuurkaevud ja kaevud tuleb nõuetekohaselt ajutiselt sulgeda (vt tabel 16 punkt 6.2 ja tabel 17 punkt 9.1). Ettevõtte on osaliselt ka kohustuse täitnud ja esitanud andmed järgmiste Unimäe veehaardega seotud puuraukude kohta: PRK0008684, PRK0008685, PRK0013100, PRK0013101. Keskkonnaloa nr KL-517393 muutmisel Keskkonnaamet täpsustab nõuet, lisades konkreetsed Unimäe veehaarde väljaselgitamisel rajatud kaevud, mille kohta info on puudulik. Joogiveehaardesse tuleb suhtuda lugupidavalt ning aktsiaseltsi Kuressaare Veevärk juhatus peab samuti olema huvitatud, et Unimäe veehaaret ei ohustaks lagunened puurkaevude kaudu põhjavee reostumine. Keskkonnaamet on valmis pärast täpsema info saamist suhtlema antud teemal maaomanikega.

Keskkonnaamet nõustub, et nimetatud kaevude lammutamine ei saa olla praeguse vee-ettevõtte kohustus. Asjaõigusseaduse kohaselt kuulub puurauk kinnistu koosseisu ning mittevajalike puuraukude lammutamine on maaomanike kohustus. Keskkonnaamet ei ole seadnud nõuet nimetatud puurkaevude lammutamiseks ei kehtivas keskkonnaloas nr KL-517393 kui ka muudetava keskkonnaloa nr KL-517393 eelnõus. Lähtuvalt eeltoodust ei soovinud Keskkonnaamet ettepanekuga arvestada (vastuskiri 21.06.2024 DM-127993-9).

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk täiendav muudatusettepanek (05.07.2024 kiri reg 15/1-8):
Kahtlemata on aktsiaseltsi Kuressaare Veevärk huvi, et lagunened puurkaevud ei ohustaks Unimäe veehaarde põhjavee kvaliteeti, kuid nimetatud puurkaevud asuvad eraomandis olevatel maadel (va PRK0008676, mis asub riigimaal). AS Kuressaare Veevärk on jätkuvalt seisukohal, et ei saa endale võtta keskkonnaloaga kohustusi, mille täitmine ei sõltu keskkonnaloa omanikust endast vaid puudutatud osapoolte (antud juhul maaomanike) vastutulelikkusest. AS-l Kuressaare Veevärk ei ole õigust maaomanike loata minna eramaale puurkaeve sulgema ning juhul kui maaomanikud selleks luba ei anna, ei ole keskkonnaloa omanikul võimalik talle seatud kohustust täita. Käesolevaga esitab AS Kuressaare Veevärk kaks võimalikku lahendust puurkaevude ajutiseks sulgemiseks.

- *Eemaldada antud kohustus AS Kuressaare Veevärk keskkonnaloast KL-517393 ja määrata kohustus kohalikule omavalitsusele, kes sõlmib vajalikud kokkulepped maaomanikega ning edastab vajadusel korralduse puurkaevude ajutiseks sulgemiseks vee-ettevõttele.*
- *Eemaldada keskkonnaloast KL-517393 puurkaevude ajutiseks sulgemiseks AS-le Kuressaare Veevärk seatud **ajaline** kohustus ning täiendada kohustust järgmise märkusega: vajalikud kokkulepped maaomanikega puurkaevude ajutiseks sulgemiseks sõlmib Keskkonnaamet ning edastab need keskkonnaloa omanikule toimingute läbiviimiseks.*

Keskkonnaameti täiendatud seisukoht (vastuskiri 30.07.2024 DM-127993-13): Kuna aktsiaseltsi Kuressaare Veevärk täiendav ettepanek (1.1.1.) puudutas kohaliku omavalitsust, tegi Keskkonnaamet vastava päringu Saaremaa Vallavalitsusele. Saaremaa Vallavalitsus oma vastuses Keskkonnaametile märkis, et *kasutusest väljalangenud seirepuurkaevud on kujunenud üleriigiliseks probleemiks, mille lahendamist ei saa panna vee-ettevõtetele ega ka kohalikele omavalitsustele, kuna kumbki eelnimetatutest ei ole nende kaevude rajamise või kasutuseesmärgiga seotud. Kõigi hüdrogeoloogilise uuringuga seotud kaevude likvideerimine tuleks teha Keskkonnaagentuuril, kes sulges seirekaevud Tõlli-Ansi veehaarde ümbruses 2023. aastal. Saaremaa Vallavalitsus näeb kasutusest välja jäänud seirepuuraukude probleemistiku lahendamises Kliimaministeeriumi poolses koordineerimist, kuna probleem kunagi rajatud seirepuuraukudega ei puuduta üksnes Unimäe veehaaret.*

Keskkonnaamet nõustus Saaremaa Vallavalitsuse arvamusega, et probleem kasutusest välja jäänud seirepuuraukude asukoha info, seisund ja vastutus nende sulgemiseks ei puuduta üksnes Unimäe veehaaret.

Oluline on vähemalt kasutusest välja jäänud seirepuuraukude manteltorude suudmed sulgeda, asukoht markeerida ja dokumenteerida. Riskiteguriks on maapinnalt leostuvad või kasutusest väljas olevate puurkaevude avatud manteltorud, mille kaudu jõuavad põhjavette saasteained. Oluline on, et kasutusest väljalangenud seirekaevud ei ole potentsiaalseks ohuks piirkonna põhjavee veekvaliteedile.

Keskkonnaamet võttis arvesse ettevõtte teise ettepaneku (1.1.2.) ja eemaldas nõudest ajalise tähtaja (31.12.2024) ning täiendab kohustust järgmise märkusega: „Vajalikud kokkulepped maaomanikega puurkaevude ajutiseks sulgemiseks korraldab Keskkonnaamet ning edastab maaomanike nõusolekud keskkonnaloa omanikule toimingute läbiviimiseks“. Keskkonnaamet peab endiselt asjakohaseks Unimäe veehaarde rajamisel puuritud kaevude sulgemist konserveerimise ja vastava info esitamist aktsiaseltsi Kuressaare Veevärk poolt.

Eelnõu loa tabel 16 punkt 5.4: Loa kehtivuse ajal koostöös Elektrilevi OÜ-ga korraldama asjakohase trafoalajaamade (Tõlli-Ansi, Unimäe) järelevalve avariilukordade koheseks avastamiseks ja likvideerimiseks.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk muudatusettepanek (13.06.2024 kiri reg 14/1-8): *Vormistada AS-le Kuressaare Veevärk seatav kohustus järgnevalt: “Teavitama viivitamatult OÜ-d Elektrilevi potentsiaalsete keskkonnareostuse ohtude ning võimalike avariilukordade tekkimise kahtlustest trafoalajaamas, viidates nende poolse operatiivse sekkumise vajalikkusele.”*

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk selgitus: *AS Kuressaare Veevärk töötajatel ei ole vastavat pädevust ega luba siseneda Elektrilevi OÜ trafoalajaama järelevalve teostamiseks ja avariilukordade likvideerimiseks.*

Keskkonnaameti seisukoht (vastuskiri 21.06.2024 DM-127993-9): Maa omanikuna kannab aktsiaselts Kuressaare Veevärk vastutust selles, mis toimub talle kuuluval kinnistul (tunnus 71401:001:2317. Samale seisukohal on olnud Maves OÜ hüdrogeoloog Madi Metsur: “Kuna alajaam asub veehaarde sanitaarkaitsealal peab vee-ettevõtte olema kursis alajaama keskkonnaohutuse nõuete tagamisega ning koostöös Elektrileviga korraldama asjakohase

järelevalve, sh vandalismi vältimiseks ja olema valmis avariolukordade koheseks avastamiseks ning likvideerimiseks”. (vt aktsiaselts Kuressaare Veevärk 08.04.2024 taotlus lisa 12). Arvestades aktsiaseltsi Kuressaare Veevärk pädevust ongi avariolukordades ettevõtte roll korraldav. Lähtuvalt eeltoodust ei soovinud Keskkonnaamet ettepanekuga arvestada (vastuskiri 21.06.2024 DM-127993-9).

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk täiendav muudatusettepanek (05.07.2024 kiri reg 15/1-8): Rõhutame, et aktsiaselts Kuressaare Veevärk ei ole soovinud kohustuse eemaldamist keskkonnaloast KL-517393 vaid sõnastuse muutmist vastavalt keskkonnaloa omaniku pädevusele. AS Kuressaare Veevärk nõustub, et kuna trafoalajaam asub keskkonnaloa omaniku kinnistul ning veehaarde sanitaarkaitsealal, on keskkonnaloa omaniku kohustus potentsiaalsetest ohtudest Elektrilevi OÜ-d teavitada ning nõuda nende operatiivset sekkumist, kuid ei saa võtta kohustust järelevalve teostamisel ja korraldamisel. Aktsiaselts Kuressaare Veevärk on võtnud antud teemal ühendust Elektrilevi OÜ-ga ning on saanud nende poolse seisukoha, millest tuleneb, et Elektrilevi OÜ alajaamade kontrollimisi teostavad ainult lepingulised partnerid ning kolmandatele isikutele/ettevõtetele seda ei võimaldata. AS-l Kuressaare Veevärk puudub vastav pädevus ning ei ole Elektrilevi OÜ lepinguline partner trafoalajaamade kontrollimiseks. Sellest tulenevalt ei saa AS Kuressaare Veevärk nõustuda määratud kohustusega kui kohustuse täitmine on täielikult sõltumatu keskkonnaloa omanikust. Tõlli-Ansi trafoalajaama keskkonnariskid on maandatud tehniliste lahendustega ning järelevalvet teostab Elektrilevi OÜ vastavalt nende poolt kehtestatud protseduurile. Tulenevalt eelpool toodule soovib AS Kuressaare Veevärk muuta kohustuse sõnastuse vastavalt muudatusettepanekus toodule: „Teavitama viivitamatult OÜ-d Elektrilevi potentsiaalsete keskkonnareostuse ohtude ning võimalike avariolukordade tekkimise kahtlustest trafoalajaamas, viidates nende poolse operatiivse sekkumise vajalikkusele.”

Keskkonnaameti täiendatud seisukoht (vastuskiri 30.07.2024 DM-127993-13): Arvestades aktsiaseltsi Kuressaare Veevärk pädevust ongi avariolukordades vee-ettevõtte roll korraldav, saab Keskkonnaamet nõustuda ka ettevõtte poolse sõnastusega: „Teavitama viivitamatult OÜ-d Elektrilevi potentsiaalsete keskkonnareostuse ohtude ning võimalike avariolukordade tekkimise kahtlustest trafoalajaamades (Tõlli-Ansi, Unimäe), viidates OÜ Elektrilevi operatiivse sekkumise vajalikkusele.“

2. Korralduse eelnõu punkt 1.2.4 sätestab tabelis „Nõuded teabe esitamiseks loa andjale“

Eelnõu loa tabel 17 punkt 9: Hiljemalt 15.07.2024 Esitada ülevaated Tõlli-Ansi veehaardesse kuuluvate kaevudega seotud tegevuskava täitmisest.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk muudatusettepanek (13.06.2024 kiri reg 14/1-8): Eemaldada käesolev kohustus keskkonnaloast

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk selgitus: AS Kuressaare Veevärk soovib uuendada või koostada uue tegevusplaani, millest tulenevalt ei ole võimalik eelnevalt esitatud tegevuskava täitmise kohta ülevaadet soovitud tähtajaks esitada.

Keskkonnaameti seisukoht (vastuskiri 21.06.2024 DM-127993-9): Ettepanekuga arvesatud

Eelnõu loa tabel 17 punkt 9.1: Hiljemalt kahe nädalat pärast meetme rakendamist esitada ülevaade nõuetekohaselt likvideeritud (lammutatud) puuraukudest. Ajutiselt suletud seirepuurkaevudest esitada kaevude koordinaadid, fotod kaevu asukohast, seisund ja sulgemise meetod.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk muudatusettepanek (13.06.2024 kiri reg 14/1-8): Eemaldada keskkonnaloast kohustus "Ajutiselt suletud seirepuurkaevudest esitada kaevude koordinaadid, fotod kaevu asukohast, seisund ja sulgemise meetod.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk selgitus: AS Kuressaare Veevärk ei ole nõus võtma kohustusi teadmata omandiga puurkaevude sulgemiseks, mis asuvad era- või riigiomandis olevatel kinnistutel

Keskkonnaameti seisukoht (vastuskiri 21.06.2024 DM-127993-9): Ettepanekuga ei arvesatud

Keskkonnaameti täiendatud seisukoht (vastuskiri 30.07.2024 DM-127993-13): „Vajalikud kokkulepped maaomanikega puurkaevude ajutiseks sulgemiseks korraldab Keskkonnaamet ning edastab maaomanike nõusolekud keskkonnaloa omanikule toimingute läbiviimiseks“. Keskkonnaamet peab endiselt asjakohaseks Unimäe veehaarde rajamisel puuritud kaevude sulgemist konserveerimise ja vastava info esitamist aktsiaseltsi Kuressaare Veevärk poolt.

3. Kehtiva keskkonnaloa KL-517393 tabel V6 „Reoveepuhasti puhastusefektiivsuse hindamine“

keskkonnaloa KL-517393 tabel V6 „Täiendavad nõuded puhastusefektiivsuse hindamiseks“: Puhasti puhastusefektiivsuse hindamisel tuleb võtta puhastisse juhitava reovee, puhastist väljuva heitvee proovid üheaegselt. Vältida tuleb proovivõttu erakorraliste ilmastikuolude aja.”

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk muudatusettepanek (13.06.2024 kiri reg 14/1-8): Sõnastada kohustus järgnevalt: “Puhasti puhastusefektiivsuse hindamisel tuleb võtta puhastisse juhitava reovee ja puhastist väljuva heitvee proovid 24-48h viibega. Vältida tuleb proovivõttu erakorraliste ilmastikuolude aja.”

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk selgitus: Puhasti näol on tegemist septikuga, kus toimub settimine ja puhastatud heitvesi väljutatakse 24-48h viibega. Seetõttu ei anna üheaegselt võetud proovid täielikku ülevaadet puhasti efektiivsusest ning mõistlik oleks proovivõtte ajatada.

Keskkonnaameti seisukoht (vastuskiri 21.06.2024 DM-127993-9): Täiendavate nõuete hindamisel on filtripesuvee puhasti puhastusefektiivsuse aluseks Keskkonnaministri 08.11.2029 määrus nr 61 (jõustunud 15.11.2019)[6] § 16 lg 4 - Reovee puhastusastme väljaselgitamiseks tuleb võtta proovid ühel ajal nii reoveepuhastisse sisenevast reoveest kui ka sealt väljuvast heitveest. Keskkonnaamet selgitab, et filtrite pesu vesi on reovesi, mis enne suublasse juhtimist tuleb puhastada (VeeS § 20). Reovett puhastatakse üldjuhul mehaaniliselt, bioloogiliselt, keemiliselt ja füüsikalis-keemiliselt või nende puhastusviisidega kombineeritult (Määrus 61 § 3 lg 1). Septikus reovee puhastamisel on tegemist mehaanilise puhastusega. Arvestades eeltoodut Keskkonnaamet muudatusettepanekut esialgses eelnõus ei arvestanud.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk täiendav muudatusettepanek (05.08.2024 kiri reg 19/1-8): Puhasti puhastusefektiivsuse hindamisel tuleb võtta puhastisse juhitava reovee ja puhastist väljuva heitvee proovid puhasti töötüklit arvestava viibega. Viibeaeg märkida proovivõtuprotokollis. Vältida tuleb proovivõttu erakorraliste ilmastikuolude ajal.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk täiendav selgitus: Käesolevaga täpsustame, milline näeb välja Unimäe veetöötlusseadme filtripesuvee puhastina kasutatava septiku töötüklit, lugedes algstaadiumiks septiku tühjendatud oleku.

1. Unimäe veetöötlusseadme tagasipesu toimumine
2. Septik täitub filtripesuveega
3. Filtripesuvee settib septikus programmiga etteantud aja jooksul
4. Settimisaja möödumisel pumbatakse puhastatud vesi väljavoolutoru kaudu suublasse

Töötüklit nähtub, et veetöötlusseadme filtripesuvee puhastamisel on oluline roll vee septikus settimisel, mistõttu ei ole võimalik võtta puhasti sisendist ja väljundist veeproovi üheaegselt, sest tegemist ei ole läbivoolupuhastiga.

Keskkonnaameti seisukoht: Keskkonnaamet nõustub esitatud muudatusettepanekuga. Tegemist ei ole läbivoolupuhastiga ning reoveepuhasti puhastusefektiivsuse hindamisel tuleb arvestada puhasti töötükliga.

4. Kehtiva keskkonnaloa KL-517393 tabel „Reoveepuhasti puhastusefektiivsuse hindamine“ ja tabel V7 „Väljalaske seirenõuded“

Keskkonnaloa KL-517393 tabelis V6 ja V7 on kohustus määrata pH proovivõtul.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk muudatusettepanek (13.06.2024 kiri reg 14/1-8): Eemaldada keskkonnaloa punktide V6. ja V7. Seirataivate näitajate nimekirjas kohustus määrata pH (proovivõtul) ning jätta kohustuseks määrata pH.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk selgitus: AS Kuressaare Veevärk proovivõtusagedus on piisavalt madal, et portatiivse pH mõõjta soetamine ei ole otstarbekas (vähese kasutustiheduse tõttu ei püsiks seade kaua töökorras). Käesolevaga nõutud proovid jõuavad reeglina laborisse 30 minuti kuni 1 tunni jooksul proovide võtmisest ning seega võib laboris mõõdetud pH tulemust lugeda esinduslikuks.

Keskkonnaameti seisukoht (vastuskiri 21.06.2024 DM-127993-9): Proovivõtu nõuded on seatud keskkonnaloas nr KL-517393 kooskõlas keskkonnaministri 03.10.2019 määrusega nr 49 (jõustunud 11.10.2019)[7]. Määrus 49 § 7 lg 1 p 4 sätestab, et veeproovi võtmisel mõõdetakse kalibreeritud mõõteseadmetega proovivõtukohas pärast näitajate stabiliseerumist:

- 1) veetemperatuuri
- 2) vees lahustunud gaaside, näiteks hapniku sisaldust;
- 3) vee elektrijuhtivust;

4) pH-d ehk vesinikioonide sisalduse negatiivset logaritmi.

2019, 2020, 2021, 2022, 2023 Unimäe veetöötuse filterpesuvee septikust võetud reo- ja heitvee proovide analüüsid on teinud Terviseamet labor, mis asub Tallinnas. Seega ei saa olla tõene väide, et proovid jõuavad laborisse 30 minuti kuni 1 tunni jooksul. Akrediteeritud labori valimine on ettevõtte enda otsustada ning Keskkonnaamet ei kirjuta ette millist laborit tuleb kasutada. Arvestades kogu aktsiaseltsile Kuressaare Veevärk antud keskkonnalubade arvu (22 kehtivat veeluba) ja neis määratud seire nõudeid, siis ei saa nõustuda väitega, et portatiivse pH mõõtja soetamine ei ole otstarbekas. Arvestades eeltoodut Keskkonnaamet muudatusettepanekut ei arvestanud.

5. Kehtiva keskkonnaloa KL-517393 tabel V2 „Lubatud veevõtt põhjaveehaarete kaupa“

Keskkonnaloa KL-517393 tabelis V2 on Tõlli-Ansi veehaardest lubatud veevõtt määratud veehaardesse kuuluvate puurkaevudele: Tõlli kaev nr 1 (8664), Tõlli kaev nr 2 (8665), Tõlli kaev nr 3 (8666) ja Tõlli kaev nr 4 (8667).

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk muudatusettepanek (13.06.2024 kiri reg 14/1-8): Moodustada Tõlli-Ansi puurkaevudest (8664, 8665, 8666, 8667) veehaarde grupp järgmise lubatud veevõttuga: I kvartal: 450 000 m³, II kvartal: 450 000 m³, III kvartal: 450000 m³, IV kvartal: 450000 m³; aastas: 1800 000 m³, ööpäevas: 5000 m³.

Aktsiaselts Kuressaare Veevärk selgitus: Tõlli-Ansi veehaardesse kuuluvad puurkaevud (8664, 8665, 8666, 8667) asuvad üksteisest ca 100 m raadiuses ning võtavad vett samast veekihist.

Keskkonnaameti seisukoht (vastuskiri 21.06.2024 DM-127993-9): 01.01.2018 kuni 31.12.2022 kehtinud keskkonnaloas nr L.VV/330037 oli moodustatud veehaarde grupp Tõlli-Ansi veehaardesse kuuluvatest kaevudest: POH0001282 - Tõlli kaev nr.4 (8667), L-EST: 6463333,404363; POH0001283 - Tõlli kaev nr.3 (8666), L-EST: 6463318,404398; POH0001284 - Tõlli kaev nr.2 (8665), L-EST: 6463283,404419; POH0001285 - Tõlli kaev nr 1 (8664), L-EST: 6463271,404452

Ettevõtte soovis 14.11.2022. aastal keskkonnaloa taotluses T-KL/1015070-2 lubatud veevõttu puurkaevude kaupa, kuna oli eeldus, et veevõtt veehaarde kaevudest on ühtlane. Aastaaruannetes tuleb märkida aasta jooksul võetud vee kogused puurkaevude kaupa. Seega kergendab puurkaevude kaupa antud veevõtt aastaaruande esitamist kuna aasta jooksul esitatud vee erikasutusõiguse deklaratsioonides on veevõtt on deklareeritud puurkaevude kaupa. Puurkaevude grupi vee erikasutusõiguse deklaratsioonides on veevõtt on deklareeritav veehaardest võetav põhjavesi kokku, kuid aastaaruandes mitte. Puurkaevudegrupi moodustamine ei ole kohustuslik. Keskkonnaamet nõustus taotletud muudatusega ning ettevõtte soovil moodustas eelnõu tabelis V2 „Lubatud veevõtt põhjaveehaarete kaupa“ veehaarde grupi nimetusega „Tõlli veehaare“ ja koodiga PKG0000014.

3.4 Keskkonnaloa kõrvaltingimuse seadmine

Määrata keskkonnaloale KL-517393 kõrvaltingimus, mille kohaselt asjaolude ilmnemisel on Keskkonnaametil õigus keskkonnaluba muuta, kehtetuks tunnistada või esitada täiendavaid

kõrvaltingimusi (HMS § 53 lg 1 p 4; § 60 lg 2).

3.5 Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal seadusandlusest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima VeeS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et seadusandlusest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalasid kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitsetloa omaja meelepea“ ja Keskkonnatasu. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: [Loa omaja meelepea | Keskkonnaamet](#)

[1] Elektrilevi OÜ 09.11.2023 kiri nr IV-KHO-1/5649-2 „Ansi alajaama trafovalikust, vastuses lisaküsimustele“

[2] Maves OÜ: registrikood 10097377, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Marja tn 4d, 10617

[3] Keskkonnavalasid OÜ : registrikood 12832763, aadress Saare maakond, Saaremaa vald, Mätja küla, Uue-Lauri, 94214

[4] Vastav info on leitav kliimaministeeriumi kodulehelt aadressil <https://kliimaministeerium.ee/hudrogeoloogiliste-toode-komisjon>

[5] Veka (keskkonnainfo.ee)

[6] Keskkonnaministri 08.11.2019 määrus nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“ (*edaspidi nimetatud määrus 61*) <https://www.riigiteataja.ee/akt/122092021002?leiaKehtiv>

[7] Keskkonnaministri 03.10.2019 määrus nr 49 „Proovivõtumeetodid“ (*edaspidi nimetatud määrus 49*) <https://www.riigiteataja.ee/akt/127062022015?leiaKehtiv>

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Emma Krikova
juhtivspetsialist
veeosakond

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. EELHINNANG_2024.pdf

Teadmiseks: Elektrilevi OÜ, Maa-amet, RAIN ARRO, Riigimetsa Majandamise Keskus,
Saaremaa Vallavalitsus, Tehnohaldus OÜ, Tornator Eesti OÜ

Melika Paljak
vanemspetsialist
Veeosakond